

METEOROLOŠKA POSTAJA JERONIM Meteorological station Jeronim

Mateja Nadbath

Na jugozahodnih pobočjih Dobroveljske planote je padavinska postaja v vasi Jeronim, v zaselku Ropasija. Meteorološka postaja je na nadmorski višini 760 m; opazovanja in meritve potekajo od avgusta 1951.

Slika 1. Geografska lega meteorološke postaje Jeronim (vir: Atlas okolja, ARSO; Interaktivni atlas Slovenije, 1998, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod v sodelovanju z Globalvision)

Figure 1. Geographical position of meteorological station Jeronim (from: Atlas okolja, ARSO; Interaktivni atlas Slovenije, 1998, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod v sodelovanju z Globalvision)

Od avgusta 1951 je meteorološka postaja pri isti družini. Opazovalni prostor je na trati med gospodarskimi objekti, ki so od instrumenta oddaljeni najmanj 8 m (slika 2).

Od marca 2003 je prostovoljni meteorološki opazovalec Franc Čvan. Pred njim je to delo 50 let opravljala Frančiška Čvan. Martin Ropas pa je avgusta 1951 začel z meteorološkimi opazovanji v Jeronimu.

Meteorološka postaja Jeronim je od ustanovitve dalje padavinska meteorološka postaja. Tako kot na vsaki padavinski postaji opravlja opazovalec meritve enkrat dnevno in sicer ob 7. uri zjutraj po sončnem času (v poletnem času je to ob 8. uri); izmeri dnevno višino padavin in višino snežne odeje ter novozapadlega snega. Izjemoma potekajo dodatne meritve ob močnih padavinah. Opazovanja potekajo preko celega dne; opazovalec opazuje pomembnejše atmosferske pojave: meglo, slano, roso, itn. ter čas začetka in konca vseh vrst padavin ter važnejših atmosferskih pojavov. Podatki z vsake padavinske postaje so na voljo po preteku meseca.

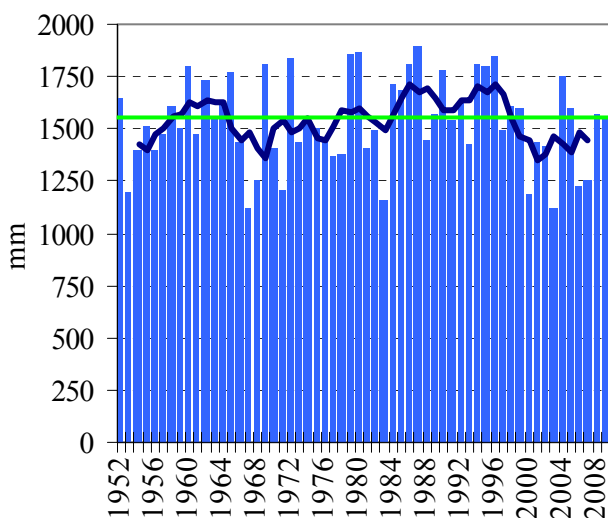
Meteorološke meritve v Jeronimu potekajo brez prekinitev od avgusta 1951. V Sloveniji ni veliko meteoroloških postaj, ki bi se lahko ponašale z dolgim nizom opazovanj in meritev na istem mestu in z redko menjavo opazovalcev. Takšne postaje so dragocene, še posebej z vidika spremljanja podnebja. Pri analizi meteoroloških podatkov s postaje kot je Jeronim lahko z veliko gotovostjo nihanje posame-

zne meteorološke spremenljivke pripišemo podnebni spremenljivosti; vpliv morebitnih ostalih dejavnikov, kot so sprememba lokacije postaje ob prestavitvah postaje ali menjave opazovalcev, na izmerjene in opazovane vrednosti je neznaten.

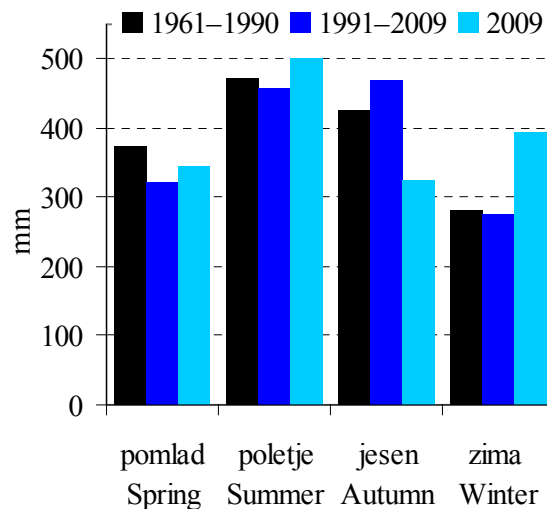

Slika 2. Lokacija meteorološke postaje Jeronim; leva slikana proti severu, desna proti jugu, aprila 2010 (arhiv ARSO)
 Figure 2. Location of meteorological station Jeronim, left photo was taken to the north and right to the south in April 2010 (archive of ARSO)

Tako kot v vseh dosedanjih člankih o meteoroloških postajah so uporabljeni in prikazani izmerjeni meteorološki podatki.

Slika 3. Letna višina padavin (stolpci) in petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1952–2009 ter referenčno povprečje (1961–1990, zelena črta)
 Figure 3. Annual precipitation (columns) and five-year moving average (curve) in 1952–2009 and mean reference value (1961–1990, green line)

Slika 4. Povprečna višina padavin po letnih časih¹ po obdobjih ter leta 2009 (zima 2009/10)
 Figure 4. Mean seasonal¹ precipitation per periods and in 2009 (Winter 2009/10)

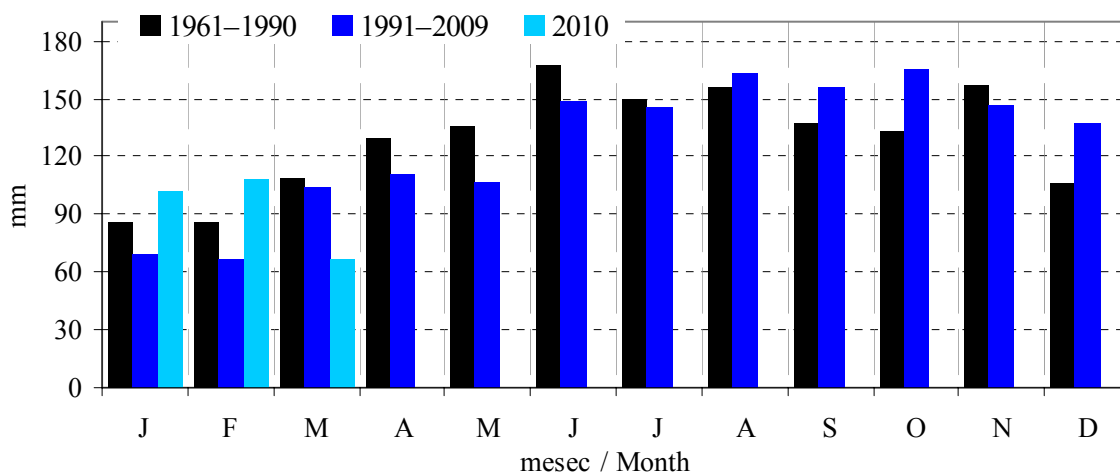
1552 mm je letno povprečje padavin v referenčnem obdobju 1961–1990 v Jeronimu; v obdobju 1971–2000, je letno povprečje 1577 mm padavin, v zadnjih 19 letih (1991–2009) pa 1519 mm. Leta 2009

¹ Meteorološki letni časi: pomlad = marec, april, maj; poletje = junij, julij, avgust; jesen = september, oktober, november; zima = december, januar, februar

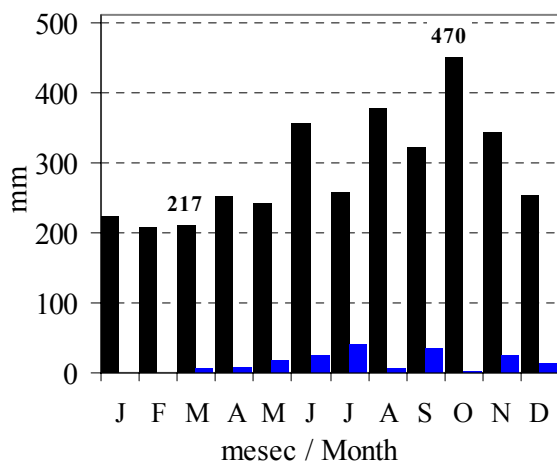
Meteorological seasons: Spring = March, April, May; Summer = June, July, August; Autumn = September, October, November; Winter = December, January, February

smo namerili 1555 mm padavin. V obdobju 1952–2009 je najmanj padavin v celem letu padlo leta 2003, 1117 mm; največ pa leta 1987, 1891 mm (slika 3).

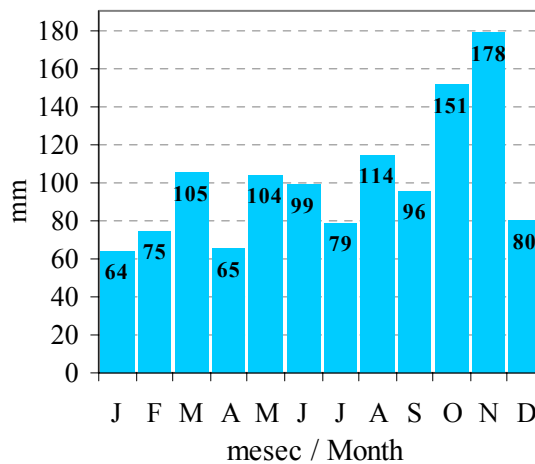
V referenčnem obdobju je od letnih časov najbolj namočeno poletje z referenčnim povprečjem 472 mm (slika 4, črni stolpci); najmanj padavin dobi zima z referenčnim povprečjem 280 mm. V obdobju 1991–2009 je v povprečju največ padavin padlo jeseni, obdobjno povprečje 468 mm, poleti pa 456 mm; na račun porasta padavin jeseni je upadla višina padavin spomladi in poleti ter malenkost pozimi (slika 4, temno modri stolpci).

Slika 5. Referenčno (1961–1990), obdobjno (1991–2009) mesečno povprečje padavin ter višina padavin leta 2010
 Figure 5. Mean reference (1961–1990) and long-term (1991–2009) monthly precipitation and precipitation in January, February and March 2010

Slika 6. Najvišja (črni stolpci) in najnižja mesečna višina padavin v obdobju 1952–2009
 Figure 6. Maximum (black columns) and minimum monthly precipitation in 1952–2009

Slika 7. Najvišja dnevna² višina padavin po mesecih v obdobju 1952–2009
 Figure 7. Maximum daily² precipitation in 1952–2009

Od mesecev sta v referenčnem obdobju 1961–1990 najbolj sušna januar in februar s povprečjem 86 mm padavin; junij pa je najbolj namočen mesec, z referenčnim povprečjem 167 mm (slika 5, črni stolpci). V zadnjih 19 letih (1991–2009) je postal najbolj namočen mesec oktober, s povprečjem 165 mm,

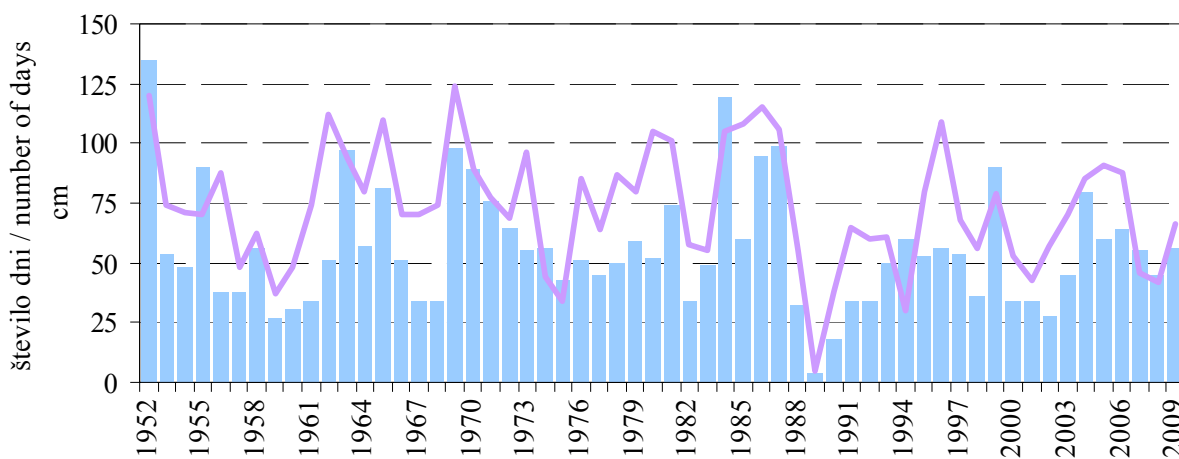
² Dnevna višina padavin je merjena ob 7. uri zjutraj in je 24-urna vsota padavin; pripišemo jo dnevni meritvi.

Daily precipitation is measured at 7 o'clock AM and it is 24 hour sum of precipitation. It is assigned to the day of measurement.

februar pa mesec z najmanj padavinami, v povprečju 66 mm (slika 5, temno modri stolpci). Povprečna mesečna višina padavin zadnjih 19 let (1991–2009) je v primerjavi z referenčnim nižja v osmih mesecih leta; višja pa je avgusta, septembra, oktobra in decembra.

Marca 2010 je v Jeronimu padlo 66 mm padavin (slika 5, svetlo modri stolpci), kar je 60 % referenčnega povprečja. V obdobju 1952–2010 je bil od marcev najbolj suh marec 2003, izmerili smo 5 mm padavin; v istem obdobju je bil najbolj namočen marec 1975, z 217 mm (slika 6).

178 mm je najvišja dnevna višina padavin v obdobju 1952–2009, izmerjena je bila 5. novembra 1998 (slika 7). Nad 100 mm padavin v enem dnevu smo do sedaj v Jeronimu izmerili še sedemkrat in sicer: 103 mm 29. avgusta 1963, 104 mm 20. maja 1969, 105 mm 24. avgusta 2008 in 30. marca 2009, 114 mm 22. avgusta 1969, 146 mm 29. oktobra 1959 ter 151 mm 9. oktobra 1980.

Slika 8. Letno število dni s snežno odejo³ (krivulja) in najvišja snežna odeja (stolpci) v obdobju 1952–2009
Figure 8. Annual snow cover duration³ (curve) and maximum snow cover depth (columns) in 1952–2009

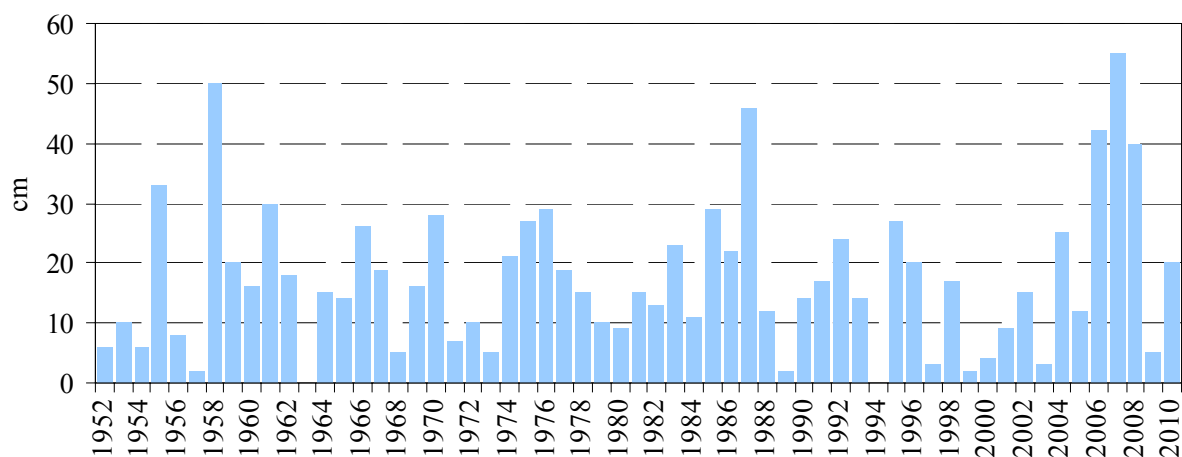
V referenčnem (1961–1990) povprečju je v Jeronimu letno 79 dni s snežno odejo, 71 takšnih dni je letno povprečje za obdobje 1971–2000, v dolgoletnem obdobju 1991–2009 pa je letno povprečje 66 dni; leta 2009 je bilo dni s snežno odejo ravno tako 66. Najdlje je snežna odeja ležala leta 1969, 124 dni, najmanj pa leta 1989, le 5 dni (slika 8).

V Jeronimu prva snežna odeja lahko zapade že oktobra, v obdobju 1952–2009 je bilo takšnih oktobrov 8, najpogosteje pa prvi sneg zapade novembra. Običajno je zadnji mesec s snežno odejo april; do sedaj so imeli snežno odejo 6-krat še maja; nazadnje smo zabeležili 3 majske dni s snežno odejo leta 1985.

135 cm je do sedaj v Jeronimu najvišja snežna odeja, izmerjena je bila 15. februarja 1952. V obdobju 1952–2009 je bila najvišja letna snežna odeja nad 1 m izmerjena še 27. februarja 1984, 119 cm (slika 8). Najvišja snežna odeja višja od pol metra in nižja od metra pa je bila zabeležena še 34-krat.

Marca 2010 je bila snežna odeja najdebelejša 11. v mesecu, kar 45 cm; tega dne je zapadlo tudi največ novega snega, 20 cm (slika 9); 17 dni je bilo s snežno odejo. V obdobju 1952–2010 je bila najvišja marčna snežna odeja izmerjena 21. marca 1987, kar 99 cm. Najvišja marčna višina novozapadlega snega v omenjenem obdobju je bila 55 cm, izmerjena 20. marca 2007, kar je bila tudi najvišja snežna odeja za to leto. V marcih 1963 in 1994 v Jeronimu ni bilo izmerjene nove snežne odeje. V marcih 1984, 1986 in 1987 je bilo vseh 31 dni s snežno odejo, marca 1994 pa ni bilo takšnega niti dneva.

³ dan s snežno odejo je, kadar snežna odeja pokriva več kot 50 % površine v okolici opazovalnega prostora
day with a snow cover is when 50 % of surface in the surrounding of observing site is covered with snow

Slika 9. Najvišja marčna višina novozapadlega snega v obdobju 1952–2010
Figure 9. Maximum depth of fresh snow in March in 1952–2010

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških parametrov v obdobju 1952–2009 v Jeronimu

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters in 1952–2009 in Jeronim

	največ maximum	leto / datum year / date	najmanj minimum	leto / datum year / date
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1891	1987	1117	2003
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	470	oktober 1992	0	jan. 1964 in 1989
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	178	5. nov. 1998	0	—
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	135	15. feb. 1952	4	27. februar in 23. november 1989
najvišja višina novozapadlega snega (cm) maximum depth of fresh snow (cm)	83	10. feb. 1999	0	—
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	124	1969	5	1989

SUMMARY

Precipitation meteorological station Jeronim is located at elevation of 760 m. Meteorological station has been established in August 1951. Precipitation, snow cover and fresh snow are measured and meteorological phenomena are observed. Franc Čvan has been meteorological observer on station Jeronim from March 2003.